

Verslag van het Internationale congres: Acupunctuur in de verloskunde, een congres voor verloskundigen, gynaecologen, en TCM specialisten.

Ineke van den Berg en Jantine Buxbaum

In Olten, Zwitserland vond in september 2009 het Internationaal congres acupunctuur voor verloskundigen, gynaecologen en TCM acupuncturisten plaats.

Binnen de verloskunde in Europa wordt in toenemende mate de zwangerschap en bevalling begeleidt door verloskundigen die zich gespecialiseerd hebben in acupunctuur en acupressuur. In Europa, bijvoorbeeld in Scandinavië, Duitsland, Oostenrijk, Italië, Groot Brittannië, Ierland en Zwitserland, wordt acupunctuur in de verloskunde meer en meer openlijk toegepast. Vooral in de fase van de voorbereiding van de geboorte is acupunctuur erg belangrijk gebleken. Vrijwel alle geboorte centra's en vele verloskundigen in privé -klinieken bieden deze methode aan in de voorbereiding op en tijdens de bevalling. Maar ook in de USA, Australië en New Zeeland wordt veelvuldig van acupunctuur gebruik gemaakt gedurende de zwangerschap en bevalling.

Ook in Nederland is er een tendens naar niet medicamenteuze pijnbestrijding tijdens de baring. De Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) heeft in 2008 een protocol prenatale verloskundige begeleiding ontwikkeld. Hierin wordt een standaard procedure beschreven waarin kort de voorbereiding op de bevalling wordt besproken met de zwangere met daarbij de mogelijke pijnbehandeling. Aansluitend hebben de opleidingen tot verloskundigen, in samenwerking met de KNOV, een nascholingscursus ontwikkelt: "de kracht van begeleiding". Deze richt zich op cliëntgerichte begeleiding van baringspijn waarin medicamenteuze maar ook niet-medicamenteuze vormen van pijnbehandeling worden besproken.

Opvallend is dat vele cliënten tijdens de begeleiding in hun zwangerschap vragen naar complementaire mogelijkheden om zwangerschapsklachten te verhelpen. Op internet is daar veel over te vinden. Denk daarbij aan ochtendmisselijkheid, en de mogelijkheid om een stuitligging te keren, mogelijkheden met die bestreden zou kunnen worden met acupunctuur.

Het toepassen van deze therapieën is in Nederland echter alleen op eigen initiatief van de zwangere mogelijk. Ook is het toepassen in het ziekenhuis tot nu toe vaak verboden. Verloskundigen die zich wel gediplomeerd bijgeschoold hebben in acupunctuur zijn zeer zeldzaam, wij kennen alleen Sabine Schmitz, maar zijn natuurlijk erg benieuwt naar andere verloskundigen-acupuncturisten.

Ongeveer 200 vrouwen uit negen landen en een handvol mannen hebben deelgenomen aan dit congres. De Nederlandse deelnemers aan dit congres waren een wetenschappelijk onderzoeker / acupuncturist, een aspirant verloskundige, twee TCM acupuncturisten/ kruidkundigen en een verloskundige/ acupuncturist (zie foto1). Goede ondelinge kruisbestuiving van de kliniek en (evidence based) toepassing was dus gewaarborgd. Ook wilden we Debra Betts een Nederlandse bewerking aanbieden van haar boekje: "Natural pain relief techniques during childbirth using acupressure. Promoting a natural labour and partner involvement". Veel dank voor het tot stand komen van dit pamflet gaat natuurlijk ook naar de medevertaalsters Hanneke Noort en Joyce Vaandrager.

Gedurende het tweedaagse congres werden er in de ochtend plenaire presentaties en lezingen gehouden, waarbij veel aandacht was voor het wel of niet bestaan van verboden punten gedurende de zwangerschap. In de middag werden er verschillende workshops verzorgd, waarbij in kleinere groepen, meer de praktijk werd besproken als het ondersteunen van de zwangerschap en verlichten van de bevalling door middel van acupunctuur en andere TCM vaardigheden zoals dieet advies en acupressuur.

Het congres bood daarnaast de mogelijkheid om internationaal kennis en ervaring uit te wisselen via een forumdiscussie over de vraag hoeveel opleiding voor acupunctuur is noodzakelijk voor verloskundigen om veilig en verantwoorde acupunctuur en acupressuur te kunnen toepassen. De

jammer genoeg wat zwakke up-date over de stand van zaken van studies naar acupunctuur in de verloskunde gaven duidelijk aan dat meer wetenschappelijk onderzoek hard nodig is en blijft.

Een aantal gastsprekers willen we nader bespreken.

Debra Betts uit New Zeeland, gaf in haar presentatie het belang aan van postpartum herstel. In plaats van slechts een periode van herstel, is het een kans om te investeren in de gezondheid van een vrouw en het verkleinen van risico's op toekomstige gezondheidsproblemen voor de vrouw en een eventuele toekomstige zwangerschap, d.m.v. specifieke dieet- en levensstijl adviezen, acupunctuur en moxeren.

Haar workshop had betrekking op de theorie en de praktische naald technieken die de verloskundigen uit Nieuw-Zeeland als de meest nuttige hebben vastgesteld in hun praktijk. Zij hebben geconstateerd, d.m.v. statistieken die zij bij moeten houden, dat de focus van hun acupunctuur praktijk zich bezig houdt met vrouwen voorbereiden op de bevalling, met als resultaat een verminderde behoefte aan medische interventies. Aansluitend op haar lezing hebben we, Jantine Buxbaum en Ineke van den Berg, de vertaling van haar instructieboekje voor verloskundige en partner aangeboden (zie foto 2).

De presentatie van Anette Koppang, Oslo, richtte zich op hoe emoties de normale samentrekkingen van de baarmoeder kunnen belemmeren en hoe dit te onderkennen en te behandelen is met acupunctuur.

Alle emoties kunnen in feite spanningen in het lichaam creëren, ook emoties uit het verleden of zelf slecht verwerkte bevallingsproblemen van de moeder van de zwangere, waardoor de vrije stroom van Qi (energie) wordt tegen gegaan, en dus resulteert in een onderbreking van de normale bewegingen.

In haar workshop gebruikte zij case studies over de inleiding van de geboorte met behulp van acupunctuur. Hierin kwam naar voren hoe je de, zowel de fysieke als emotionele, symptomen van de vrouw kunt beoordelen met behulp van de theorieën van de vijf elementen en yin en yang

Dr. Hamid Montakab, VS, vertelde in zijn lezing dat vanaf het allereerste begin de Chinese Geneeskunde grote nadruk heeft gelegd op de energieën van conceptie, zwangerschap en geboorte door het verkennen van de factoren die conceptie en foetale ontwikkeling beïnvloeden. Hij ondersteunde zijn TCM theorie over de fysiologie van energieën en ontstaan van orgaans-energie de met een serie instructievideo's van de allopathische geneeskunde. Zijn duidelijke overzicht doorspekte hij met een aantal adviezen voor verboden punten per zwangerschapsmaand, en ook een aantal aanbevelenswaardige punten. Uit welke bronnen / klassieke teksten hij deze informatie had werd echter niet helemaal duidelijk. Later werd in de wandelgangen vaak besproken of er verboden punten zijn, of meer verboden technieken, of anders juist door bepaalde punten niet te stimuleren in bepaalde maanden om zo juist de individuele energetische ontwikkeling van de foetus uit te dagen en uit te nodigen.

Dr. Sandi Suwanda, Zwitserland, besprak het boek «Zhen Jiu Xue» (Leer van Acupunctuur en Moxeren). Daar is beschreven dat men geen acupunctuur zou moeten toepassing op 19 specifieke punten tijdens zwangerschap. Niet alleen de interessante Chinese namen van de acupunctuurpunten werden besproken, maar ook de achterliggende TCM redenen werden besproken. In de verdiepende workshop lichtte hij toe waarom de punten zo zijn vernoemd en welke effecten en indicaties kenmerkend zijn voor de punten.

Ook de andere sprekers waren zeer leerzaam, uitnodigend en open in het delen van eigen ervaringen en onderzoek. Jammer dat er geen borrel of avondprogramma was, waar de gelegenheid was om de docenten en auteurs informeel te leren kennen en om met hen te discussiëren, maar gelukkig waren eetafspraken zo gemaakt.

Al met al een zeer geslaagd congres waar vooral de intensies en mogelijkheden binnen de verloskunde ons duidelijk zijn geworden. Met alle ervaring al opgedaan in Europa, zouden er toch zeker ook in Nederland mogelijkheden kunnen zijn voor het verder ontwikkelen van dit zo levendige en in beweging zijnde aandachtsgebied in de (verloskundige en acupuncturistische) zorg.